

Vul de titel in via de koptekst

Vanuit ethisch perspectief

Evert van Leeuwen

Ethiek van mensgebonden onderzoek is gebaseerd op:

- **Multidisciplinaire beoordeling van alle ethisch relevante aspecten**
- **Gezond verstand in het maken van een afweging tussen zaken die ongelijksoortig zijn**

Nederlandse toetsingspraktijk is zorgvuldig gedefinieerd en uitgewerkt. Problemen betreffen de uitvoering door verschillende partijen en de financiering van METC's

Doelen van de ethische beoordeling

- 1. Bescherming van de proefpersonen**

- 2. Validiteit van de wetenschappelijke vraagstelling:**
 - Haalbaarheid mbt aantal, inclusie en exclusie
 - Onderbouwing van de vraagstelling
 - Methodologische opzet en uitwerking van het experiment

“Belang” → Inter-esse

1. **Verbetering van de zorg aan de patiënt**
2. **Verbetering van de zorg aan patiënten**
3. **Verbetering van inzicht en kennis van het ontstaan en beloop van ziekten**
4. **Angst voor ziekte en gebrek bij personen**
5. **Integriteitsaspecten:**
 - **Carrièreperspectief van een onderzoeker**
 - **Wetenschappelijke positie en status van een afdeling**
 - **Ondernemersbelang van een sponsor**
 - **Wens tot genezing en herstel van patiënten**

Bescherming van de proefpersoon heeft meer dan één dimensie, is meer dan een keuzeprobleem

Casus 1:

**Observationeel onderzoek naar de late (10-20 jaar) psychologische
(inclusief mogelijke traumatische) gevolgen van**

abortus provocatus zonder medische indicatie

Casus 2:

Interventie onderzoek bij kinderen, 8-10 jaar, naar de

Gevolgen op cognitief gedrag en leervaardigheid

Van: gebrek aan frisse lucht in de klas van de basisschool

Interventie: mechanische raamventilatie toevoegen of weglaten

Ethische scherppte:

- 1. Voorkomt toepassingssystematiek en bureaucrativering**
- 2. Zet normatief centraal de bescherming van de proefpersoon:**
 - Openheid in informatie
 - Erkenning van afhankelijkheid en probleemsituatie
 - Ruimte geven voor eigen beslissing
 - Reële afweging van risico's en belasting
- 3. Wetenschappelijke validiteit kan op meer dan één manier worden vastgesteld en is gebonden aan perspectief**

- 1. Grens van de WMO is geen doel in zichzelf**
- 2. Zorgvuldigheid en bereidheid tot intervisie kunnen de grens doen verschuiven**
- 3. Het perspectief voor de proefpersoon dient helder te blijven**
- 4. Intervisie en controle zijn kenmerken van wetenschappelijke integriteit**
- 5. Toetsing heeft een functioneel karakter en is geen doel op zichzelf**